

1000

*fites del feminisme
i algun entrebanc*

Presentació

100 fites del feminisme i algun entrebanc és una proposta que us presentem per commemorar el dia 8 de març – Dia Internacional de les Dones d'aquest any 2021.

L'objectiu és difondre d'una manera lúdica les reivindicacions del moviment feminista i quant s'ha tardat en aconseguir-ne algunes, ja que n'hi ha que encara s'estan reclamant.

Per tant, us facilitem un llistat de fites del feminisme a nivell català, estatal i internacional. Hem inclòs també algun entrebanc. Hi ha les fites que hi ha, però no hi són totes. A aquest llistat l'acompanyen 100 imatges d'aquestes fites. Les de l'àmbit català tenen un fons rosat, les de l'estatal un fons blavós i les de l'internacional un fons ataronjat per tal que puguin distingir-se.

Entenem també com a fites, l'assumpció de reivindicacions feministes per part dels organismes internacionals i de les administracions públiques. Les consecucions individuals de les dones també les considerem fites del feminisme ja que aquest moviment ha reivindicat drets com l'accés a l'educació que un cop aconseguits han ajudat a aquestes dones en els seus èxits.

Al final del document trobareu citades les fonts d'on s'ha extret la informació, un apartat amb les biografies resumides de les dones que s'esmenten en el llistat de fites i un altre amb informacions d'interès.

Us proposem un seguit d'accions que podeu fer amb aquest material:

- ① Difondre a través de les vostres xarxes socials algunes o totes aquestes imatges, les que us agradin més o trobeu més rellevants. Us aconsellem que si opteu per aquesta via, no les difongueu totes el mateix dia. Podeu, per exemple, llençar-ne cada dia una de diferent –a instagram, twitter...– els dies previs al 8 de març.

  - ② Imprimir algunes imatges i distribuir-les com a cartells i demanar, per exemple, als comerços del vostre municipi que pengin els cartells als seus aparadors. En el marge inferior dret dels cartells hi ha un espai per posar-hi el vostre logotip.
-

-
- ③ Enviar aquest material a les escoles i instituts del vostre municipi perquè puguin jugar-hi amb el seu alumnat i també a les entitats de lleure infantil i juvenil:
- Opció 1: com si fos un trivial. Es poden imprimir els cartells en forma de targeta. Per exemple:
    - Sabeu quin any es va fundar el Club Femení d'Esports?
    - Sabeu què es va aprovar amb la Llei Moyano?
  - Opció 2: imprimint el taulell “Feminisme a taula” i seguint les instruccions que us adjuntem.

-
- ④ Imprimir aquest material com a adhesius i distribuir-lo per dependències municipals, escoles, instituts i comerços del vostre municipi. Recordeu que en el marge inferior dret dels cartells hi ha un espai per posar-hi el vostre logotip.

-
- ⑤ Enviar aquest material a les associacions del vostre municipi perquè puguin fer-ne difusió entre els seus membres i a través de les seves xarxes socials.

-
- ⑥ Si al vostre municipi teniu ràdio, podeu proposar-los-hi de fer-ne falques.

-
- ⑦ Si sou d'un municipi molt petit i teniu un local social on es reuneix la gent del poble, podeu imprimir el taulell “Feminisme a taula” i les instruccions que us adjuntem i posar-ho a disposició de les persones que hi vagin.

-
- ⑧ També podeu aprofitar les imatges en els corresponents dies mundials que esmenten per fer accions de difusió.

-
- ⑨ Qualsevol altra acció que pugueu imaginar!

Fites del feminisme i algun entrebanc

En la següent taula trobareu:

- Informació sobre les *100 fites i algun entrebanc* tal i com teniu a les imatges.
- Informació ampliada sobre algunes de les fites.
- 123 fets històrics més relacionats amb el feminisme: fites, moments de retrocés, moments de penalització i altres, a part dels quals teniu una imatge.

Veureu que estan distribuïdes en tres columnes: una per l'àmbit català (imatges de fons rosat), l'altra estatal (imatges de fons blavós) i la última l'internacional (imatges de fons ataronjat).

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1846	Es publica a Barcelona la primera revista adreçada a les dones, <i>La Madre de Família</i> , dirigida per Narcís Monturiol.		
1855	Les treballadores catalanes reivindiquen la creació de llars d'infants.		
1855	618 treballadores de Manresa signen el manifest "Exposició de la classe obrera a les Corts", on es demana el dret d'associació.		
1857		S'aprova la Llei Moyano que estableix l'obligatorietat de l'ensenyament primari per a nens i nenes, però amb currículums diferenciats.	
1861		Concepción Arenal publica <i>La mujer del porvenir</i> , obra en la qual reivindica la capacitat intel·lectual i professional de les dones.	
1872		En el Congrés Obrer Anarquista de Saragossa s'aprova la reivindicació del dret de les dones a exercir un treball remunerat.	

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1879	La revista <i>La Llumanera</i> de Nova York dedica el número de maig a les dones catalanes. És un número escrit íntegrament per dones.		
1881	Les dones tenen un paper decisiu en la vaga general de la comarca de l'Anoia, en què es demana la millora de les condicions laborals. Hi participen 3.500 dones.		
1882	Apareix la revista <i>La Muger</i> , defensora dels drets de les dones.		
1888		Es permet a les dones matricular-se a la universitat com a alumnes privades. Han d'anar acompanyades en tot moment pels seus professors i tenen prohibit parlar amb els homes.	
1889		Es publica el Codi penal, que considera l'empresonament de la dona en cas de desobediència o insults al seu marit.	
1891	L'anarquista Teresa Claramunt promou la creació d'una associació autònoma de treballadores d'oficis.		
1892		Durant la celebració del Congrés Pedagògic es denuncia la discriminació femenina en l'àmbit educatiu.	
1900	La població activa femenina representa el 23,25% del total de la població treballadora.	S'aprova el permís per lactància d'una hora al dia i el descans obligatori de tres setmanes després del part.	Nadejda Krúpskaia publica <i>La dona treballadora</i> .
1901		S'aprova el Real Decret que estableix programes comuns per ambdós sexes en l'ensenyament primari.	
1902	Teresa Claramunt publica <i>La mujer, consideraciones sobre su estado ante las prerrogativas del hombre</i> , on declara que la dona és l'esclava de l'esclau.	Es rebutjada la proposta de vot de les dones a les eleccions municipals.	
1903			Marie Curie amb Pierre Curie i Henri Becquerel rep el Premi Nobel de Física.

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1905			Bertha von Suttner rep el Premi Nobel de la Pau.
1906	Es crea la Lliga Patriòtica de Dames.		Marie Curie és nomenada catedràtica de la Facultat de Ciències de Paris.
1906	Apareix el setmanari autonomista per a les dones <i>Or y Grana</i> .		Finlàndia es converteix en el primer país europeu en reconèixer el sufragi femení.
1907	Carme Karr funda la revista <i>Feminal</i> , portaveu feminista de les dones catalanes.		Es celebra la Primera Conferència Internacional de Dones Socialistes a Stuttgart.
1909	Francesca Bonnemaison funda l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona a Barcelona.		Selma Lagerlöf rep el Premi Nobel de Literatura.
1909	Dolors Monserdà publica <i>Estudi Feminista. Orientacions per a la dona catalana</i> .		Maria Montessori publica el llibre on s'explica el Mètode Montessori.
1910	Dolors Monserdà funda el Patronat d'Obreres de l'Agulla, sindicat professional i catòlic.	S'aprova una Real Ordre que permet l'accés de la dona a l'ensenyament superior en igualtat de condicions que l'home.	En la Conferència Internacional de Dones Socialistes de Copenhaguen, 100 dones, procedents de 17 països, voten per establir un Dia Internacional de la Dona.
1911			Es celebra per primera vegada el Dia Internacional de les Dones el dia 19 de març a Alemanya, Àustria, Dinamarca i Suïssa.
1911			Marie Curie rep el Premi Nobel de Química.
1912	Maria Domènech funda la Federació Sindical d'Obreres.		
1913	Les obreres del tèxtil impulsen una vaga general per reclamar la reducció de la jornada laboral a nou hores diàries i per denunciar l'incompliment de les lleis sobre el treball infantil i femení		
1913	Inauguració de <i>La Llar</i> , residència de senyoretetes dirigida per Carme Karr.		
1915	La Mancomunitat de Catalunya crea l'Escola Superior de Bibliotecàries		Es funda la Lliga Internacional de les Dones per la Pau i la Llibertat.

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1916	La Universitat de Barcelona té 225 dones matriculades, el 6,2% del total de l'alumnat universitari.		
1918	A Barcelona, les dones promouen una revolta contra l'augment de preus dels productes bàsics. ¹	La Asociación Nacional de Mujeres Españolas presenta el seu programa de drets laborals, civils i polítics.	Al Regne Unit es reconeix el dret al sufragi a les dones majors de 30 anys.
1919		Margarita Nelken publica l'obra <i>La condición social de la mujer. Su estado actual: su posible desarrollo</i> .	Als Països Baixos es reconeix el dret al sufragi de les dones.
1919			Es funda la Zhenodtel, la secció del partit comunista dedicada als afers de la dona.
1920			Alexandra Kol-lontai publica <i>Autobiografía d'una dona sexualment emancipada</i> .
1921	Carme Karr crea Acció Femenina en defensa del sufragi femení.		Margaret Sanger funda la Lliga americana pel control de la natalitat (<i>American Birth Control League</i>)
1922			Elena Arizmendi Mejía funda l'organització feminista Liga Internacional de Mujeres Ibéricas e Hispanoamericanas.
1923	Rosa Sensat publica <i>Les ciències a la vida de la llar</i> .	S'aprova el subsidi per costejar l'assistència adequada en el part i pel sosteniment de la mare i l'infant durant un mínim de repòs obligatori després d'aquest.	A Anglaterra les causes per obtenir el divorci s'igualen per ambdós sexes.
1923	Leonor Serrano, mestra i inspectora d'educació a Barcelona, publica <i>La educación de la mujer del mañana</i> .		Amelia Earhart es converteix en la primera aviadora en travessar l'Atlàntic en solitari.
1925	Frederica Montseny publica la seva primera gran novel·la <i>La Victoria</i> .	Victoria Kent Siano és la primera dona que ingressa al Col·legi d'Advocats de Madrid i la primera dona al món que exerceix l'advocacia.	A Anglaterra les mares obtenen el dret a la custòdia dels seus fills i filles.
1926			Grazia Deledda rep el Premi Nobel de Literatura.

¹ ["La revolta de les dones \(Barcelona-1918\)" a revista El Temps](#)

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1928	Apareix la revista catalanista i catòlica <i>La Dona Catalana</i> .	Sigrid Undset rep el Premi Nobel de Literatura.	
1928	Es crea el Club Femení d'Esports que promou la pràctica de l'esport entre les dones.		Al Regne Unit es reconeix el dret al sufragi de totes les dones.
1929		S'aprova el Real Decret que estableix l'assegurança obligatòria de maternitat.	Virginia Woolf publica <i>Una habitació pròpia</i> .
1930	Les dones representen el 2,8% de les professions liberals a la província de Barcelona.		
1931	Margarida Comas, professora de la Normal de la Generalitat, publica <i>La coeducación de los sexos</i> .	Clara Campoamor, Victoria Kent i Margarita Nelken són elegides diputades a les Corts Constituents.	Jane Addams amb Nicholas Murray Butler rep el Premi Nobel de la Pau.
1931		Es constitueix la II República que en l'article 25 de la seva Constitució reconeix la igualtat jurídica de dones i homes.	
1931		Es constitueix la II República que en l'article 40 de la seva Constitució reconeix el dret al treball amb iguals condicions per a dones i homes.	
1931		S'aprova el sufragi passiu (maig), és a dir, poden ser candidates i elegibles i votar.	
1931		Entra en vigor l'Assegurança Obligatòria de Maternitat garantint l'assistència facultativa durant l'embaràs i el part i els recursos necessaris per a un descans obligatori de sis setmanes després del part.	
1931		S'aprova el sufragi actiu (octubre). Les dones poden votar en els comicis generals del 19 de novembre de l'any 1933.	
1932	S'obre l'Institut Escola del parc de la Ciutadella, centre d'experimentació pedagògica per a l'ensenyament secundari que funciona en règim de coeducació.	S'aprova la primera Llei del divorci que considera l'exercici del dret de petició per mutu acord entre les dues parts o bé a petició d'un dels cònjuges.	

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1933	La taxa d'escolarització pública de nenes és del 38,34%.	Es funda la Agrupación de Mujeres Antifascistas a l'empara del Partit Comunista.	
1934	Aurora Bertrana publica una sèrie d'articles sobre feminisme al diari <i>La Humanitat</i> .		
1934	S'aprova la Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges, que estableix la igualtat entre cònjuges i l'eliminació del principi d'autoritat marital.		
1934	L'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona arriba a les 6.246 alumnes matriculades.		
1935		Es decreta l'abolició de la prostitució reglamentada.	Irène Joliot-Curie i Frédéric Joliot reben el Premi Nobel de Química.
1936		Frederica Montseny Mañé es converteix en la primera dona que ocupa un càrrec ministerial.	
1937	Se celebra el primer Congrés Nacional de Dones a Barcelona. És el primer congrés feminista i antifeixista que se celebra a l'Estat espanyol.	S'aprova la Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges, atorgant la plena ciutadania a les dones en establir-ne la capacitat jurídica.	
1937	Es funda la Unió de Dones de Catalunya, plataforma unitària de dones antifeixistes, presidida per M. Dolors Bargalló, d'Esquerra Republicana de Catalunya.	Es despenalitzava la interrupció voluntària de l'embaràs (dret a l'avortament).	
1937	La Generalitat estableix la igualtat d'oportunitats en el món laboral i crea l'Institut d'Adaptació Professional de la Dona.		
1938		El règim franquista aboleix la llibertat i els drets democràtics i estableix una dictadura patriarcal.	Pearl S. Buck rep el Premi Nobel de Literatura.
1938		El règim franquista aboleix la legislació republicana sobre el dret al divorci i el matrimoni civil.	

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1938		S'aprova el Fuero del Trabajo franquista, pel qual es pretén obligar a les dones casades a abandonar el treball remunerat.	
1940		El Codi penal reformat pel règim franquista estableix el càstig amb arrest major i multa per als casos de divulgació o venda d'anticonceptius.	
1944			La Segona Guerra Mundial consolida la presència de la dona en el món laboral.
1945		El règim franquista restableix la subordinació de la dona a la família.	Gabriela Mistral rep el Premi Nobel de Literatura.
1946			Emily Green Balch amb John Raleigh Mott rep el Premi Nobel de la Pau.
1947			La Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona de les Nacions Unides es reuneix per primer cop.
1947			Gerty Theresa Cori amb Carl Ferdinand Cori i Bernardo Houssay rep el Premi Nobel de Fisiologia i Medicina.
1949			Simone de Beauvoir publica <i>El segon sexe</i>
1955			Rosa Parks es nega a cedir el seu seient a l'autobús a un home blanc
1960			Sirimavo Bandaranike es converteix en la primera dona que presideix un país, Sri Lanka.
1960			Patria, Minerva i Maria Teresa Mirabal Reyes són assassinades per ordre del dictador dominicà Rafael Leónidas Trujillo.
1963		Es funda el Movimiento Democrático de Mujeres (MDM), que impulsa la lluita antifranquista i la mobilització de les dones en els moviments veïnals.	Les Nacions Unides debaten per primera vegada els drets reproductius de la dona.

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1964			Dorothy Crowfoot Hodgkin guanya el Premi Nobel de Química.
1965			El Consell Internacional de la infermeria instaura el Dia Internacional de les Infermeres. L'any 1974, es va decidir celebrar-lo el 12 de maig, dia del naixement de Florence Nightingale.
1966	Maria Aurèlia Capmany publica <i>La dona a Catalunya. Consciència i situació</i> .		
1967			Les Nacions Unides aproven la Declaració sobre l'eliminació de la discriminació contra la dona.
1969		Lidia Falcón publica <i>Mujer y Sociedad</i> .	
1970		S'aprova la Llei General d'Educació creant escoles mixtes que garanteixen la gratuïtat i l'educació obligatòria fins als 14 anys.	
1973	Es crea l'Assemblea de Catalunya i són detingudes 18 dones acusades de participar en la Comissió Permanent de Barcelona.		
1975		S'aprova la llei que reconeix la plena capacitat d'obrar de la dona casada a l'establir que el matrimoni no restringeix la capacitat jurídica de cap dels cònjuges i deroga el deure d'obediència a l'autoritat marital.	Es celebra la primera Conferència Mundial de l'Any Internacional de la Dona a Ciutat de Mèxic, que va donar lloc al Pla mundial d'acció per a la promoció de la dona i a la Declaració del decenni de les Nacions Unides per a la dona i el desenvolupament 1975-1985.
1975			El Consell de Seguretat de les Nacions Unides aprova una resolució per la qual s'estableix la participació de les dones en l'enfortiment de la pau i la seguretat internacional.
1975			Les Nacions Unides aproven la creació del fons de desenvolupament de Nacions Unides per a les dones (UNIFEM).

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1976	Se celebren les primeres Jornades Catalanes de la Dona, al Paranimf de la Universitat de Barcelona, en les quals participen 4.000 dones.		S'inaugura a Brussel·les el Tribunal Internacional de Delictes contra la Dona.
1976	S'organitza la campanya feminista "Jo també sóc adúltera", amb la qual es reclama la despenalització de l'adulteri.		
1976	Apareix la revista <i>Vindicación Feminista</i> .		
1976	S'organitza la campanya feminista "Amnistia per a les dones", que reclama l'abolició de les lleis referents a l'adulteri, l'ús d'anticonceptius i l'avortament, i de la Llei de perillositat i rehabilitació social, que penalitzava l'homosexualitat i la prostitució.		
1977	S'inaugura al Prat de Llobregat el primer centre de planificació familiar.		Les Nacions Unides declaren el 8 de març com a Dia Internacional de les Dones.
1977	Es publica la revista <i>Dones en Lluita</i> , portaveu de la Coordinadora Feminista.		
1978		Es deroguen els articles 449 i 452 del Codi Penal despenalitzant l'adulteri.	
1978		S'aprova la Constitució espanyola que consagra la igualtat de dones i homes.	
1978		Es modifica la Llei de Perillositat i Rehabilitació Social, hereva de la llei de <i>vagos y maleantes</i> , despenalitzant l'homosexualitat.	
1978		El govern de la UCD despenalitza l'ús dels anticonceptius.	
1979		S'aprova la Llei de relacions laborals, que aboleix la regulació per la qual el marit havia d'autoritzar la seva dona a treballar fora de la llar.	

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1979		Se celebren les Jornades Estats de la Dona a Granada.	
1980		Les dones casades aconseguixen el dret a percebre el seu sou en lloc del seu marit.	Es celebra la segona Conferència Internacional sobre la Dona a Copenhaguen, que va propiciar la signatura de la Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW).
1981		S'aprova la Llei del divorci.	Durant el primer <i>Encuentro Feminista de Latinoamérica y del Caribe</i> celebrat a Bogotà es declara el 25 de novembre com a Dia internacional contra la violència envers les dones.
1981		Es reconeix la igualtat de tracte de les dones dins el matrimoni.	
1982	Es funda el Centre d'Investigació Històrica de la Dona, primer centre universitari dedicat als estudis sobre les dones.		Grups pacifistes de dones europees instauren el 24 de maig com el Dia Internacional de les dones per la pau i el desarmament per recordar les campanyes realitzades per les britàniques oposant-se a l'OTAN i a la instal·lació de les seves bases militars.
1983		Es crea el Instituto de la Mujer, organisme estatal per impulsar la igualtat d'oportunitats de les dones.	
1985			Les Nacions Unides organitzen a Nairobi la III Conferència Mundial de la Dona i aproven la Declaració dels drets de les dones.
1985		S'aprova la Llei d'interrupció voluntària de l'embaràs en determinats supòsits de risc greu per a la salut física o psíquica de la dona, violació i malformacions psíquiques o físiques del fetus.	

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1987			S'instaura el 28 de maig com el Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones. Durant la V Trobada Internacional Dones i Salut a Costa Rica, l'organització <i>Red de Salud de la Mujeres Latinoamericanas y del Caribe</i> (RSMLAC) proposa aquesta data per reivindicar tant les defensores de la salut de les dones com també les seves comunitats.
1989	Es crea l'Institut Català de de la Dona per tal d'impulsar la igualtat d'oportunitats de les dones.	S'amplia el permís de maternitat a 16 setmanes.	Se celebra a Beijing la IV Conferència Mundial de les Dones i s'aprova la Declaració dels drets de les dones com a drets humans.
1989	Es crea la xarxa comarcal i municipal de SIAD (Servei d'Informació i Atenció a les Dones).	Es reforma el Codi Penal canviant-se els delictes contra l'honestedat sexual per delictes contra la llibertat sexual, penant la violació dins del matrimoni.	L'Organització Mundial de la Salut declara la violència com a problema prioritari de salut pública.
1990			La Red de Educación Popular entre Mujeres (REPEM) declara el 21 de juny com el Dia Internacional de l'Educació no Sexista. Els objectius d'aquesta declaració són: promoure el dret a l'educació de les dones; fer via cap a una educació democràtica, respectuosa de la diversitat social, cultural, ètnica, racial, d'edat i de condició física; qüestionar estereotips i revertir pràctiques discriminatòries, tant en l'àmbit públic com privat.

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1990			S'instaura el dia 28 de setembre com el Dia d'Acció Global per l'accés a l'Avortament legal i segur conegut també com el Dia per la Despenalització i Legalització de l'Avortament. La iniciativa va sorgir en la V Trobada Feminista de Llatinoamèrica i del Carib per exigir als seus governs la legalització de l'avortament i la facilitació de l'accés a la mateix, amb l'objectiu d'evitar que milions de dones al món continuïn morint per practicar avortaments insegurs.
1993			S'instaura el dia 12 de maig coma Dia mundial de la Fibromiàlgia i de la Síndrome de Fatiga Crònica coincidint amb l'aniversari de la Florence Nightingale, infermera que va quedar postrada al seu llit durant 50 anys a causa d'aquesta malaltia.
1994			S'aprova a Corea del Sud, la Declaració de Seül. Cap a un món sense explotació sexual de les dones.
1995		S'aprova la Llei d'ajudes i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual.	Se celebra al Caire la Conferència Mundial sobre Població i Desenvolupament i es reconeixen els drets reproductius de les dones.
1995			Es celebra a Beijing la IV Conferència Mundial sobre la Dona on es vota i s'adopta de forma unànime la Plataforma d'Acció de Beijing (PAdB). Hi participen 17.000 assistents i representants de 189 governs. Paral·lelament, 30.000 activistes no governamentals creen un fòrum que va connectar i reforçar l'activisme dels moviments de dones a escala mundial.

<i>Anys</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
1995			<p>En la IV Conferència Mundial sobre la Dona, organitzada per les Nacions Unides a Beijing, s'instaura el 15 d'octubre com el Dia Internacional de la Dona Rural.</p> <p>Es crea amb la finalitat de donar visibilitat a la contribució que fan les dones a la millora econòmica, empresarial, social i cultural de les àrees rurals d'arreu. També per conèixer la seva decisiva aportació a la seguretat alimentària, especialment a través d'una preocupació, molt sovint manifestada, pel desenvolupament sostenible i les pràctiques ecològiques.</p>
1996	Es celebren les Jornades "20 anys de feminisme a Catalunya".		S'inaugura la commemoració del Dia Mundial de l'Osteoporosi el dia 20 d'octubre a iniciativa de la Societat Nacional d'Osteoporosi de Gran Bretanya amb el suport de la Comissió Europea.
1997	Es crea la Xarxa de Dones per la Salut en el marc de les trobades per a la celebració del 28 de Maig: Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones.		Les Nacions Unides emeten la Resolució de la Comissió de Drets Humans sobre l'eliminació de la violència contra la dona.
1998	Es crea la Comissió de Dones de la Federació de Col·lectius d'Immigrants de Catalunya.		
1999	L'Institut Català de la Dona fa la Declaració per a un nou compromís per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	S'aprova la Llei per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores.	La Conferència Mundial de la Coalició Contra el Tràfic de Persones en coordinació amb la Conferència de Dones (Dhaka, Bangla Desh, 1999) instaura el Dia Internacional contra l'Explotació Sexual i el Tràfic de Dones, Nenes i Nens cada 23 de setembre.
1999			Les Nacions Unides declaren el 25 de novembre com a Dia Internacional contra la violència envers les dones.

<i>Anys</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
2000	S'aprova la Llei que estableix l'elaboració d'informes d'impacte de gènere que han d'acompanyar tota la normativa elaborada per l'Administració de la Generalitat.		Les Nacions Unides organitzen la Conferència de Pequín +5 d'avaluació de la Declaració i Plataforma per a l'Acció de la Conferència de Pequín 1995.
2000			Les Nacions Unides emeten la Resolució sobre dones, pau i seguretat, que té com a objectiu la protecció de dones i de nenes durant els conflictes, el reconeixement dels drets de les dones i la identificació de crims específics de gènere per protegir les dones i les nenes de violacions i d'altres formes d'explotació sexuals.
2000			UNIFEM i International Alert atorguen el Premi mil·lenni de la pau a Dones de Negre, la xarxa global de dones dedicades a la pau i la justícia des de l'acció no violenta creada l'any 1991.
2000			La Societat Internacional de la Menopausa (SIM) i l'Organització Mundial de la Salut (OMS) acorden celebrar cada 18 d'octubre el Dia Mundial de la Menopausa. L'objectiu és crear consciència sobre la necessitat de prestar atenció a la salut de la dona i prevenir les malalties més freqüents en aquesta etapa.
2001	Es crea la Línia d'atenció a les dones en situació de violència masclista 900900120.		
2003		S'aprova la Llei orgànica de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social de les persones estrangeres, que tipifica la mutilació genital femenina com a delictes de lesions al Codi penal.	

<i>Anys</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
2004		S'aprova la Llei Orgànica de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.	
2005	El Cos de Mossos d'Esquadra crea els GAV (Grup d'Atenció a la Víctima) amb desplegament comarcal i municipal ² .	S'aprova el Pla d'igualtat de gènere a l'Administració General del Estat.	
2005		Es modifica l'article 92.7 del Codi civil pel que fa al supòsit d'exclusió de la guarda i custòdia compartida entenent que "no procedirà la guarda conjunta quan qualsevol dels pares estigui incurs en un procés penal iniciat per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual de l'altre cònjuge o dels fills que convisquin amb ambdós".	
2006	S'aprova l'Estatut d'autonomia de Catalunya que reconeix en l'Article 19 els drets de les dones, inclou en l'Article 41 la perspectiva de gènere en les polítiques públiques i en l'Article 153 reconeix les polítiques de gènere tant pel que fa a la igualtat entre dones i homes com a la lluita contra la violència masclista.		
2006	La Comissió de Dona i Ciència de la Junta Plenària del Consell Interuniversitari de Catalunya insta de manera oficial que totes les universitats catalanes iniciïn l'elaboració d'un pla d'igualtat entre homes i dones.		
2006	La Universitat Autònoma de Barcelona aprova el primer Pla d'Igualtat entre Homes i Dones.		

² <https://observatoriovioencia.org/los-mossos-desquadra-celebran-los-10-anos-de-la-creacion-de-los-grupos-de-atencion-a-la-victima-2/>

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
2007	La Universitat de Barcelona, la Universitat Politècnica de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili aproven el corresponent primer Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	S'aprova la Llei Orgànica per a la igualtat efectiva de dones i homes.	
2007		S'aprova la Llei orgànica d'universitats per a la igualtat efectiva entre les dones i els homes.	
2007		S'aprova la Llei reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones.	
2008	S'aprova la Llei del dret de les dones a erradicar la violència masclista.		El dia 26 d'abril se celebra per primera vegada el Dia de la Visibilitat Lèsbica. És una manera de reclamar la igualtat de drets i oportunitats per a les lesbianes. Les associacions i els moviments LGTBIQ i feministes en són els principals impulsors.
2008	L'Ajuntament de Barcelona aprova el Pla municipal per a les dones.		
2008	La Universitat de Lleida, La Universitat Oberta de Catalunya i la Universitat Pompeu Fabra aproven el corresponent primer Pla d'igualtat entre dones i homes.		
2009	El Consell de les Dones de Barcelona organitza el segon Congrés de les Dones de Barcelona: "Les dones com a agents de transformació de la ciutat de Barcelona".		
2010		S'aprova l'avortament lliure en les primeres 14 setmanes de gestació.	
2011		S'aprova el Primer Pla d'igualtat entre les dones i els homes a l'Administració general de l'estat i als organismes autònoms.	La Comissió Europea designa el dia 22 de febrer com el Dia Europeu per la Igualtat Salarial entre Dones i Homes per donar a conèixer el fet que les dones encara guanyen en mitjana un 16,4% menys que els homes, segons dades recents.

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
2011			L'Assemblea General de les Nacions Unides designa el 23 de juny com el Dia Internacional de las Viudes amb l'objectiu de donar veu a les seves experiències i per reactivar el més aviat possible el suport especial que necessiten.
2011			L'Assemblea General de les Nacions Unides designa l'11 d'octubre com el Dia Internacional de la Nena amb l'objectiu de crear consciència sobre la situació de les nenes a tot el món.
2011			El Consell d'Europa aprova el Conveni sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica, conegut com a Conveni d'Istanbul.
2012	Les jornades tècniques a l'entorn del Dia Internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones que se celebren des de l'any 2007 a Lleida, prenen el d'Hortènsia Alonso.	El Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat aprova el Protocol comú d'actuació sanitària contra la violència de gènere.	L'Assemblea General de les Nacions Unides designa el dia 6 de febrer com el Dia Internacional de Tolerància Zero contra la Mutilació Genital Femenina.
2012	L'Ajuntament de Barcelona aprova el Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes.		
2013			La Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona de les Nacions Unides considera prioritàries l'eliminació i prevenció de totes les formes de violència contra les dones i les nenes.
2013			UNICEF publica l'Informe sobre la mutilació genital femenina, que estima que més de 125 milions de dones han patit aquesta pràctica i més de 30 milions de nenes es troben en situació de risc durant la dècada següent.

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
2013			El 8 de maig es celebra el primer Dia Mundial del Càncer d'Ovari. Aquest dia, les organitzacions de lluita contra el càncer de tot el món s'uneixen per conscienciar la societat sobre el càncer d'ovari i els seus símptomes.
2014			S'organitza la Conferència de les Nacions Unides per combatre la violència sexual en zones de conflictes armats.
2014	S'aprova la Llei per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.	Es ratifica el Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica, fet a Istanbul l'11 de maig de 2011.	
2015	S'aprova la Llei d'igualtat efectiva de dones i homes amb la finalitat d'establir els mecanismes per fer efectiu el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó de sexe en tots els àmbits, etapes i circumstàncies de la vida.		L'Assemblea General de les Nacions Unides designa el dia 11 de febrer com el Dia Internacional de les Dones i les Nenes en la Ciència per tal de promoure la participació plena i en condicions d'igualtat de les dones i les nenes en l'educació, la capacitació, l'ocupació i els processos d'adopció de decisions en la ciència, i eliminar tota mena de discriminació contra les dones en les esferes de l'educació i l'ocupació, tot trencant les barreres jurídiques, econòmiques, socials i culturals mitjançant polítiques i plans d'estudi en el camp de la ciència per fomentar una major participació de les dones i les nenes i reconèixer-ne els seus èxits.

<i>Anys</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
2015			<p>Les Nacions Unides designen el 19 de juny com a Dia internacional per a l'eliminació de la violència sexual en els conflictes.</p> <p>L'objectiu és sensibilitzar sobre els delictes de violació, d'esclavitud sexual, de prostitució forçada, d'embaràs forçat, d'avortament forçat, d'esterilització forçada, de matrimoni forçat i de totes les altres formes de violència sexual de gravetat comparable que es perpetren com a resultat directe o indirecte d'un conflicte.</p>
2016		<p>A iniciativa de la Biblioteca Nacional d'Espanya, l'associació Clásicas y Modernas i la Federació Espanyola de Dones Directives (FEDEPE) es commemora el Dia de les Escriidores. Es convoca el dilluns més pròxim a la data del 15 d'octubre, recordant la data de la mort de l'escriptora Santa Teresa de Jesús amb l'objectiu de recuperar el llegat de les dones escriptores, fer visible el seu treball en la literatura i combatre la discriminació que han sofert al llarg de la història.</p>	
2017		<p>Es ratifica el Pacto de Estado contra la Violencia de Género. Suposa la unió d'un gran nombre d'institucions, organitzacions i persones expertes en la formulació de mesures per l'erradicació de la violència sobre les dones. Implica incidir en tots els àmbits de la societat.</p>	
2018			Primera gran vaga feminista.
2019			Segona gran vaga feminista.

<i>Any</i>	<i>Catalunya</i>	<i>Espanya</i>	<i>Internacional</i>
2020	S'aprova la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. Incorpora les dones transgènere i nous conceptes, com la violència institucional, la diligència deguda dels poders públics, la violència digital, la violència obstètrica i contra els drets sexuals i reproductius, la violència de segon ordre, la violència vicària, la violència en l'àmbit educatiu o la violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública.		

Fonts

[Calendari de dies internacionals i mundials](#)

[Conferencias mundiales sobre la mujer](#)

[Historia de la conquista de derechos](#)

[La lluita pels drets de les dones](#)

[Madrid feminista](#)

Qui era?

Jane Addams (1860-1935) va ser una sociòloga i la fundadora del treball social als Estats Units. Va ser guardonada amb el Premi Nobel de la Pau l'any 1931 conjuntament amb Nicholas Murray Butler.

Hortènsia Alonso (1953-2010) va ser professora de Treball Social, regidora de l'Ajuntament de Lleida (1991-1995 i 1998-1999), tècnica d'Infància i responsable de l'Observatori de la Violència de Gènere a la Subdelegació del govern de l'Estat a Lleida. Va treballar activament per erradicar la violència contra les dones i els infants.

Concepción Arenal de Ponte (1820-1893) va ser una escriptora gallega, precursora del moviment feminista a Espanya.

Elena Arizmendi Mejía (1884-1949) va ser una feminista mexicana que va crear organitzacions com "Las Mujeres de la raza" i la Liga Internacional de Mujeres Ibéricas e Hispanoamericanas en col·laboració amb Sofia Vila de Buentello.

Emily Greene Balch (1867-1961) va ser una sindicalista nord-americana, escriptora i pacifista. Va ser guardonada amb el Premi Nobel de la Pau l'any 1946 conjuntament amb John Raleigh Mott.

Sirimavo Bandaranaike (1916-2000) va ser una política d'Sri Lanka i la primera dona en la història moderna que va arribar a cap d'estat.

Maria Dolors Bargalló i Serra (1902-1980) va ser una política i feminista catalana.

Aurora Bertrana i Salazar (1892-1974) va ser una escriptora, periodista, aventurera i violoncel·lista catalana.

Simone de Beauvoir (1908-1986) va ser una novel·lista, filòsofa existencialista, professora i feminista francesa.

Francesca Bonnemaison (1872- 1949) va ser una pedagoga, escriptora i promotora de l'educació femenina popular catalana. Va ser la mecenes i creadora de la Biblioteca Popular de la Dona l'any 1909 que seria el nucli del que després es coneixeria com l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona.

Pearl S. Buck (1892-1973) va ser una escriptora nord-americana guardonada amb el Premi Nobel de Literatura l'any 1938 per les seves riques i èpiques descripcions de la vida camperola a la Xina i per les seves obres mestres biogràfiques.

Maria Aurèlia Capmany i Farnés (1918-1991) va ser una novel·lista, dramaturga i assagista catalana. Va destacar també com a activista cultural, feminista i antifranquista.

Clara Campoamor Rodríguez (1888-1972) va ser una advocada, escriptora i política activa durant el període de la Segona República Espanyola i defensora dels drets de les dones.

Teresa Claramunt i Creus (1862-1931) va ser una dirigent anarcosindicalista catalana.

Gerty Theresa Cori (1896- 1957) va ser una bioquímica i professora universitària nord-americana, d'origen txecoslovac i la primera dona guardonada amb el Premi Nobel de Medicina i Fisiologia l'any 1947.

Marie Skłodowska Curie (1867-1934) va ser una física i química polonesa, nacionalitzada francesa, pionera en els primers temps de l'estudi de les radiacions. Va ser guardonada amb el Premi Nobel de Física l'any 1903 conjuntament amb el seu marit, Pierre Curie, i Henri Becquerel, pels seus descobriments en el camp de la radioactivitat. L'any 1911 torna a ser guardonada amb el Premi Nobel de Química per l'aïllament del radi pur.

Grazia Deledda (1871 1936) va ser una novel·lista, poeta italiana i figura clau de la literatura sarda en italià del segle xx. Va ser guardonada amb el Premi Nobel de Literatura l'any 1926,

Maria Domènech i Escoté (1874- 1952) va ser una escriptora catalana. Va participar en el moviment de promoció de la dona, de caràcter filantròpic i educatiu, portat a terme per Francesca Bonnemaison, Dolors Monserdà i Carme Karr. L'any 1912 fundà i presidí la Federació Sindical d'Obreres, amb l'objectiu de facilitar a les dones l'accés a la cultura i a l'educació, a més de defensar els seus drets com a treballadores

Lidia Falcón O'Neill (1935) és una advocada i periodista feminista espanyola.

Dorothy Mary Crowfoot Hodgkin (1910-1994) va ser una química i professora universitària anglesa. Va ser guardonada amb el Premi Nobel de Química l'any 1964.

Irène Joliot-Curie (1897-1956) va ser una física i química francesa. Va ser guardonada amb el Premi Nobel de Química l'any 1935 convertint-se així en la segona dona en obtenir aquest guardó, la primera va ser la seva mare, Marie Curie.

Carme Karr i Alfonsetti (1865-1943) va ser una periodista, escriptora, feminista, pacifista, musicòloga i publicista catalana.

Victoria Kent Siano (1891-1987) va ser la primera dona advocada a exercir a Espanya, i la primera dona al món que va intervenir davant d'un Tribunal Suprem de Guerra i Marina.

Aleksandra Kol-lontai (1872-1952) va ser una revolucionària comunista russa. Ha estat considerada com una figura clau en el feminisme marxista. El 1919 creà, juntament amb Inessa Armand, el Zhenotdel, institució dedicada a defensar els drets de les dones.

Nadejda Krúpskaia (1869- 1939) va ser una revolucionària bolxevic i pedagoga russa.

Selma Lagerlöf (1858 1940) va ser una escriptora sueca guardonada amb el Premi Nobel de Literatura l'any 1909, sent la primera dona guardonada en aquesta categoria.

Les germanes **Mirabal** van ser tres opositores al règim del dictador dominicà Trujillo. El 25 de novembre de 1960, quan es traslladaven a veure els seus marits a la presó on els tenien reclosos pel seu activisme polític, agents de Trujillo van provocar un accident mortal. Es deien **Patria, Minerva i María Teresa**. En homenatge a aquestes tres dones lluitadores les Nacions Unides van instituir el Dia internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones a proposta de la República Dominicana i amb el suport de 60 països.

Gabriela Mistral, pseudònim de Lucila de María del Perpetuo Socorro Godoy Alcayaga (1889- 1957) va ser una professora, pedagoga i poeta xilena guardonada amb el Premi Nobel de Literatura l'any 1945. Va ser la primera persona llatinoamericana guardonada amb el Premi Nobel en aquest camp.

Dolors Monserdà i Vidal (1845-1919) va ser una escriptora catalana impulsora d'obres de caràcter social i feminista, al costat de Carme Karr i Alfonsetti.

Maria Montessori (1870 1952) va ser una pedagoga, científica, metgessa, psiquiatra i filòsofa, i una devota catòlica, feminista i humanista italiana. És la creadora del conegut mètode Montessori, implantat arreu del món.

Frederica Montseny i Mañé (1905-1994) va ser una política i escriptora i líder anarquista espanyola. Va ser ministra durant la Segona República Espanyola i la primera dona ministra d'Espanya

Narcís Monturiol i Estarriol (1819-1885) va ser un enginyer, intel·lectual, impressor, editor, pintor, polític i inventor català, cèlebre per la invenció del primer submarí tripulat i impulsat, anomenat Ictineu.

Margarita Nelken Mansberger (1894-1968) va ser una escriptora i política espanyola, una de les representants de l'incipient moviment feminista a Espanya durant la dècada de 1930.

Florence Nightingale (1820- 1910) va ser una infermera, estadística i reformadora social britànica, considerada la mare de la infermeria moderna i la creadora del seu primer model conceptual.

Rosa Parks (1913-2005) fou una activista nord-americana per l'equiparació de drets civils entre blancs i negres als Estats Units.

Margaret Sanger (1879-1966) va ser una infermera i activista nord-americana defensora del control de la natalitat i de l'eugenèsia (un dels punts més controvertits del seu pensament).

Enriqueta Sèculi i Bastida (1897-1976) va ser una pedagoga, dirigent esportiva, feminista i escriptora catalana.

Rosa Sensat i Vilà (1873-1961) va ser una mestra catalana que contribuï al desenvolupament de l'escola pública catalana durant el primer terç del segle XX.

Leonor Serrano Pablo (1890-1942) va ser una mestra i advocada catalana defensora dels drets de les dones.

Bertha von Suttner (1843-1914) va ser una novel·lista austríaca, pacifista radical, que va ser guardonada amb el Premi Nobel de la Pau l'any 1905.

Josefina Torrents i Illas (1902-2006) va ser una nedadora i dirigent esportiva catalana, considerada una de les pioneres de la natació a Catalunya.

Teresa Torrens i Illas (1892-1951) va ser una dirigent esportiva catalana i mestra de professió.

Sigrid Undset (1882- 1949) va ser una escriptora noruega guardonada amb el Premi Nobel de Literatura l'any 1928 principalment per les seves descripcions de gran abast de la vida nòrdica durant l'edat mitjana.

Virginia Woolf (1882-1941) va ser una escriptora i editora anglesa pacifista i una destacada defensora dels drets de les dones amb obres com *Una cambra pròpia* (1929). Va ser una de les primeres en reflexionar sobre què és ser dona, quina i com és la identitat femenina i la relació d'aquesta amb l'art en general (literatura, pintura, etc.).

Informació complementària

La **Agrupación de Mujeres Antifascistas** va ser una organització formada per dones a l'estat espanyol, que va néixer com a corresponsal de la Unió de Dones Contra la Guerra i el Feixisme creada per la Internacional Comunista amb motiu del triomf del dictador Hitler a Alemanya, i que va arribar a tenir més de 60.000 afiliades.

La **Asociación Nacional de Mujeres Españolas** va ser una associació sufragista i en pro dels drets de la dona a Espanya. Va estar activa durant el primer terç de segle XX, des de l'any 1918 fins a l'any 1936.

La **Biblioteca Popular de la Dona** va ser la primera biblioteca pública femenina d'Europa, creada l'any 1909. S'avançà gairebé vint anys a altres projectes similars, com ara la Fawcett Library, de Londres. L'èxit de la iniciativa va ser tal que, un any després, el 1910, de

biblioteca passà a institut. N'és continuador l'actual Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison.

El **Club Femení i d'Esports de Barcelona** va ser una entitat esportiva i feminista de les més importants de la Barcelona de la preguerra, vinculada a propostes polítiques progressistes i catalanistes. El Club Femení d'Esports (així, sense la "i", era el seu primer nom) es va fundar, a iniciativa de Teresa i Josefina Torrens i Enriqueta Sèculi el 14 d'octubre de 1928, uns anys abans de l'altre important espai de cultura de dones de la ciutat durant la dècada dels anys 30, el Lyceum Club. Aquest últim va seguir un model europeu i va ser freqüentat per les intel·lectuals, en canvi el Club Femení va ser la primera entitat esportiva exclusivament femenina de tot l'Estat espanyol. Volia tenir un caràcter més popular i ser assequible econòmicament a més dones. El desembre de 1928, poc després de la seva fundació el Club ja comptava amb 500 sòcies i l'1 de maig de 1929 ja n'eren un miler.

Dones de Negre (*Women in black*) és un moviment internacional de dones pacifistes. Va néixer a Israel al gener de 1988 fundat per la feminista, pacifista i activista lesbiana Hagar Rublev (1954-2000) per protestar contra l'ocupació i contra la violació dels drets humans de l'exèrcit israelià als Territoris Palestins.

L'**Escola Superior de Bibliotecàries** va ser una institució d'ensenyament superior, creada l'any 1915 a Barcelona per tal de formar el personal femení que havia de treballar a les biblioteques de la xarxa de biblioteques populars que s'estava formant.

La **Lliga Patriòtica de Dames** fundada l'any 1906. Era la secció femenina del partit polític Lliga Regionalista i tenia l'objectiu de formar les dones catalanes en el nacionalisme. La funció d'aquesta lliga era que les dones que en formaven part secundessin l'acció dels homes del partit, que entenia que a les dones no els corresponia el paper de votants.

La **Lliga Internacional de les Dones per la Pau i la Llibertat** (WILPF en anglès). És una organització no governamental, pacifista i feminista, fundada a La Haia l'any 1915. És l'organització femenina pacifista més antiga del món. Dues de les seves membres fundadores, les sufragistes Jane Addams i Emily Greene Balch, van ser guardonades amb el Premi Nobel de la Pau el 1931 i 1946, respectivament.

El **Movimiento Democrático de Mujeres** (MDM) va ser una organització feminista clandestina sorgida en la meitat de la dècada dels seixanta i estesa per tot Espanya. Va sorgir per donar suport als presos i als seus familiars, per la lluita antifranquista i de la preocupació pels problemes de les dones. Tenia un caràcter plural i interclassista. Va evolucionar des de la pràctica solidària, la reivindicació política i l'activisme veïnal cap a l'elaboració d'un discurs compromès amb el feminisme.

El **Patronat d'Obreres de l'Agulla** va ser un patronat creat per Dolors Monserdà i Vidal l'any 1910 a Barcelona, amb l'ajuda del bisbe Laguarda i de mossèn Josep Ildefons Gatell, amb l'objectiu de donar feina a les cosidores, facilitar materials per a la costura i formació. Funcionava com una cooperativa i donava suport per qualsevol gestió o consulta, borsa de treball i assistència mèdica gratuïta.

La **Primera Conferència Internacional de Dones Socialistes a Stuttgart** va tenir lloc el dia 17 d'agost de 1907 quan un grup de 58 delegades socialistes constitueixen aquesta Primera Conferència i es fundà l'organització que actualment pren el nom d'Internacional

Socialista de Dones. En aquesta primera conferència, les fundadores de la ISM van adoptar una resolució per demanar el vot femení.

La **Revista La Lluanera de Nova York** era una revista mensual il·lustrada, d'una gran qualitat de presentació i contingut, editada en català a Nova York per l'escriptor Artur Cuyàs i el dibuixant Felip Cusachs.

La **Unió de Dones de Catalunya** va ser una organització fundada l'any 1937, en el marc de la Guerra Civil, que aplegava dones de diverses tendències polítiques i sindicals. El seu objectiu era formar una organització unitària antifeixista i es proposava unir totes les agrupacions de dones per contribuir a la victòria republicana des de la rereguarda.

El **Zhenotdel**³ va ser la secció del partit comunista dedicada als afers de la dona. Aquesta secció va ser fundada precisament per Inessa Armand i Alexandra Kol·lontai. La seva funció era lluitar pels drets de les dones i propagar les victòries que havien estat adquirides. El Zhenotdel es dedicava a alfabetitzar i educar les dones de totes les regions de la Unió Soviètica sobre els seus nous drets polítics, econòmics i laborals. Va ser gràcies a la pressió que va exercir aquest nou organisme, que l'any 1920 es va legalitzar l'avortament a l'URSS, i per primera vegada al món, les dones van poder accedir a l'avortament de manera digna, segura i gratuïta als hospitals públics. A la part central asiàtica de l'URSS el Zhenotdel va fer una campanya d'emancipació de la dona musulmana dins la qual es duia a terme un procés de remoció del vel o burca.

---

³ [Así vivían las mujeres en la Unión Soviética](#)